

Beszámoló az ELTE Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola 2025. évi működéséről¹

1. fejezet: A doktori iskola 2025. évi működésének bemutatása

1.1. A doktori iskola humánerőforrása

1.1.1. A doktori iskola vezetése (DI-vezető, DIT, adminisztráció)

A doktori iskola vezetője 2022. július 1-jétől dr. Nagy Marianna egyetemi tanár.

A doktori iskola tanácsának 8 egyetemi tanár tagja volt, akik az Állam- és Jogtudományi, Politikatudományi Tudományági Doktori Tanácsnak (TDT) a jogász és kriminológus doktori képzésben részt vevő tagjai.

A doktori iskola adminisztrációját 2025 augusztus végéig részben az iskola titkára, dr. Fazekas Marianna ny. c. egyetemi tanár, részben Bencze Andrea doktori ügyvivő végezte. A 2025/26. tanévtől a doktori iskolai ügyintézésbe új ügyvivő kapcsolódott be, Benkó Orsolya. Ettől kezdve Bencze Andrea hallgatókkal kapcsolatos feladatköre a doktori iskolába való felvételi jelentkezésektől az abszolutórium megszerzéséig (vagy a hallgató jogviszony más okból való megszűnésig) tartó feladatokat öleli fel, míg Benkó Orsolya a doktori eljárások szervezésével kapcsolatos feladatokat végzi. A doktori ügyintézői feladatkör megosztása ellenére is jeleznünk kell, hogy a doktori iskola adminisztrációjának intézésére még e két ügyintéző is meglehetősen kevés. A doktori iskolának csaknem 130 hallgatója van, így a képzési időszakban a teljes adminisztráció egyetlen ügyintézőre hárul. Ez különösen a felvételi, a beiratkozás és a komplex vizsgák szervezésének nagyon munkaigényes időszakaiban megfeszített munkavégzést követel. Benkó Orsolya tanszéki adminisztrátori feladatai mellett, többletfeladatként szervezi a doktori eljárásokat. Ezek száma a doktori iskola szempontjából öröndetesen megnövekedett 2025 őszi szemeszterében és azóta is tetemes. Az ügyintéző párhuzamosan 8-10 eljárást szervez, ami nagyon nagy, sokszor munkaidő utáni munkaterhet jelent.

1.1.2. A doktori iskola törzstagj köre

A doktori iskolának 15 törzstagja volt, közülük 4 törzstag az ELTE professor emeritusa. A törzstagok között 1 MTA rendes tag és 1 MTA levelező tag professor emeritus és 2 MTA doktora címmel rendelkező oktató van, mindegyikük prof. emeritus. A doktori iskolában 4 emeritus törzstag is volt.

1.1.3. A doktori iskola oktatói, témakiírói, témavezetői

A doktori iskolában az oktatók száma 123, a témakiíróké 110, a témavezetőké 66 volt. A témakiírók/témavezetők közül 25-en nem állnak foglalkoztatási jogviszonyban az egyetemmel, ketten pedig az ELTE más karán oktatnak. A külső témavezetők bevonására részben a

¹ Az Állam- és Jogtudományi, Politikatudományi Doktori Tanács a 38/2026. (III.23.) TDT határozatával fogadta el.

jogtudomány nagyon szerteágazó és egyre bővülő tudományos tárgykörei (pl. MI megjelenésével összefüggő jogi problémák), részben a kriminológia doktori program interdiszciplináris megközelítései miatt van szükség.

1.2. A doktori iskola szakmai tevékenysége

1.2.1. A doktori iskolai képzés tartalmát, felépítését, képzési tervét érintő változások

A doktori iskolában két doktori programban folyik a képzés, az állam- és jogtudományi és a kriminológia doktori program képzési tervei szerint. A képzési tervekben – a kétciklusú doktori képzésre 2016/17. tanévtől bevezetett képzési tervek óta – nem volt jelentős változás, ugyanakkor

2023-ban a Kriminológia Doktori Program képzési tervébe bekerült egy új kötelező tárgy (Bevezetés a tudományelméletbe).

1.2.2. A felvételi eljárás tapasztalatai

Az Állam- és Jogtudományi Doktori Iskolában a doktori képzésre jelentkezők száma 2024-hez képest az ösztöndíjas helyeket tekintve növekedett 17 főről 24 főre, és ebből 21 főt vettünk fel ösztöndíjas képzésre. Az önköltséges helyekre jelentkezők száma érzékelhetően csökkent, 22 főről 10 főre apadt. Végül 12 hallgatót vettünk fel önköltséges képzésre, mert az ösztöndíjas helyre jelentkezettek közül ketten vállalták az önköltséges képzést is. A z ösztöndíjas helyekre jelentkezők közül 1 fő jelentkezését azért utasítottuk el, mert az önköltséges képzést nem vállalta, de a felvételi eljárásban nem érte a TDT által megállapított minimális ponthatárt. A jelentkező az elutasító határozat ellen jogorvoslattal élt, de fellebbezését a Hallgatói Jogorvoslati Bizottság elutasította, és az helyben hagyta a TDT határozatát. Az ösztöndíjas helyekre jelentkezők számának növekedésében továbbra is annak hatása jelenik meg, hogy az Egyetemi Doktori Szabályzatból kikerültek az ösztöndíjas hallgatók munkavégzését korlátozó szabályok. Ennek következtében tapasztalataink szerint lényegében minden ösztöndíjas hallgatónk végez külső munkát doktori tanulmányai mellett. A jelentkezések objektíve kis száma viszont arra utal, hogy az egyetemi, ill. a tudományos karrier kirívóan háttérbe szorul a gyakorló jogász pályákkal szemben. Ennek elsődleges oka az egyetemi, ill. kutatói fizetések rohamos lemaradása a jogász szakmákhoz képest. A frissen végzett joghallgatók a magán- vagy a közsférában kezdő jogászként (pl. ügyvédjelöltként, jogi előadóként, bírósági fogalmazóként) lényegesen többet keresnek a doktorandusz ösztöndíjnál, és a tanársegédi illetmények is – nettóban – alig haladják meg a doktori képzés második ciklusában járó ösztöndíjat (a hallgatói létszámadatokat a *melléklet* tartalmazza).

1.2.3. A komplex vizsgák tapasztalatai

2025-ben 24 hallgató tett komplex vizsgát (összehasonlításként: 2024-ben 35). A kétciklusú képzés bevezetése utáni, 2018-ban tapasztalt igen csekély számú vizsgázóhoz képest mostanra lényegében normalizálódott a helyzet. Tipikus az, hogy a hallgatók a komplex vizsga

előtti négy aktív félévhez képest egy-két passzív félévet még igénybe vesznek. Ezt a frissen végzettek általában a jogi szakvizsga letétele vagy más, külső munkavégzéssel összefüggő, esetleg családi okok miatt igénylik.

1.2.4. Doktoranduszi teljesítmény

A 2016 őszen bevezetett doktori képzés eredményességét továbbra is nehéz lemérni. Ennek egyik oka az, hogy a COVID járvány idején a doktori értekezések leadási határidejét többször kitalta a Kormány, és ennek hatása 2024-ben, sőt 2025-ben is érzékelhető volt. 2016 óta 22 olyan hallgatónk volt, akinek a komplex vizsga letételét követően abszolutórium nélkül szűnt meg a jogviszonya (az összes komplex vizsgát tett hallgató: 171 fő). 18 hallgatónk abszolválta, de a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (Nftv.) által megállapított 3 tanéves határidőn belül sem nyújtotta be a disszertációját és az Nftv. 53. § (4) bekezdése alapján vagy nem nyújtott be méltányossági kérelmet, vagy a méltányosságból engedélyezett egyéves határidőben sem kezdeményezte a doktori eljárás megindítását. Viszonylag kicsi azoknak a hallgatónknak a száma (2021-ben 2, 2022-ben 4, 2023-ban 4, 2024-ben 1, összesen 11), akik az új képzési rend szerint ütemesen haladva doktori fokozatot szereztek. 2024-től viszont ugrásszerűen megnövekedett a doktori fokozatot szerzők száma, 2024-ben és 2025-ben is 16-16 volt hallgatónk szerezte meg a PhD fokozatot, és ez a növekedés 2026-ban is folytatódik. Az állapítható meg, hogy az egyéves méltányossági hosszabbítást kért és kapott hallgatók többsége megírja a doktori értekezését a póthatáridőre, és sikeresen fokozatot is szerez. A doktori iskola hallgatóinak tudományos teljesítményére jellemző, hogy 2025-ben összesen 166 közleményt jelentettek meg az MTMT szerint. Az összes közleményre 373 független hivatkozás született.

1.3. A doktori iskola infrastruktúrája

1.3.1. Az oktatás, tanulás, kutatás céljára szolgáló helyiségek, eszközök

A doktori képzésnek nincsenek külön termei, ill. eszközei.

1.3.2. Könyvtár, szakirodalom, informatikai rendszerek

A doktori iskola szakirodalmi bázisát részben a Kar által előfizetett, és a doktoranduszok által is használható jogi adatbázisok jelentik. Ezek közül 15 külföldi adatbázishoz biztosít hozzáférést a Kar, és ezek előfizetésére nagyon komoly pénzeszközöket fordít. A szakirodalom beszerzését a doktori iskola is támogatni tudta. 2017-2022 között az Igazságügyi Minisztérium részben jogi kutatásokhoz, részben kifejezetten a doktori iskolák működéséhez támogatást nyújtott. A doktori iskolák támogatásának elsődleges célja a hallgatók nemzetközi és kisebb részben hazai mobilitásának támogatása (tanulmányutak, konferenciárésztétel, nyári/téli egyetem stb.), de könyvbeszerzésre is fordítható volt. 2023-tól azonban ez a forrás már nem

állt rendelkezésünkre. A kari könyvtárral való jó szakmai kapcsolat alapján azonban lehetőség van arra, hogy a könyvtár beszerzéseinél a doktori iskolák igényeit is figyelembe vegyék.

1.4. A doktori iskola kapcsolatrendszere

1.4.1. Hazai és nemzetközi együttműködések, tudományos kapcsolatok, nemzetköziesítés

A hazai együttműködési kapcsolatok – a Kúria, ill. a Belügyminisztérium gyakornoki programja – továbbra is léteznek. A korábbi években szokásos külföldi vendégprofesszorok fogadása és a hallgatói utazások 2025-ben is öröndetesen folytatódtak. A Kar által 2025-ben szervezett 42 konferencia (tanácskozás, külföldi professzor előadása stb.) minden doktorandusz számára nyitva állt, és a témák szerint az érintettek külön értesítést is kaptak róla. (A konferenciák kétharmada nemzetközi konferencia volt, de az alapvetően hazai rendezvényeken is részt vett időről-időre néhány külföldi előadó.

A doktori iskola céljának tekinti az angol nyelvű doktori képzés bevezetését és akkreditációját. Az általánosan kötelező tárgyak (Tudományelmélet, Kutatásmódszertan) azonban külföldi hallgató esetében, egyéni hallgatói igény alapján már most is teljesíthetők angol nyelven is. Hasonlóképpen lehetőség van a témavezetővel való megegyezés szerint az ún. kutatószemináriumok angol nyelvű elvégzésre is. A kari szabályzatból már 2023-ban kiiktattuk az idegen nyelvű doktori értekezésekre vonatkozó korábbi korlátozásokat.

2. fejezet A doktori iskola 2025. évi működésének értékelése

2.1. A doktori iskolai képzés szabályzati háttere

2025-ben az Egyetemi Doktori Szabályzat öt alkalommal módosult, ebből egy pontosítás érintette az Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola Tanácsának összetételét. A doktori iskola működésének jogi és szabályzati alapjai 2025-ben változatlanok voltak.

2.2. A doktori iskola minőségbiztosítási politikája

2024-ben kezdtük el a 2025-2030-ra vonatkozó új minőségbiztosítási terv előkészítését, ami az *Európai Felsőoktatási Térség Minőségbiztosításnak Standardjai és Irányelvei (ESG 2015)*, az ELTE Szenátusa által a CLXXV/2021. (IX. 29.) Szen. sz. határozattal elfogadott Egyetemi Minőségfejlesztési Program 2021-2024, és az ELTE Minőségügy Kézikönyve (Szenátus CCXXIV/2016. (X. 24.) Szen. sz. határozata) és a kari vezetéssel folytatott egyeztetések alapján készült el. Ezzel párhuzamosan készült a Politikatudományi Doktori Iskola a 2025-2030-ra vonatkozó új minőségbiztosítási terve is, ezért a két doktori iskola vezetője és a doktori iskolák tanácsának tagjai több ízben egyeztettek a tervezetekről. A két új minőségbiztosítási tervet az Állam- és Jogtudományi, Politikatudományi Doktori Tanács végül a 2025. március 18-i ülésén fogadta el (49/2025. (III.18.) TDT határozat és 50/2025. (III.18.) TDT határozat). Az új minőségbiztosítási tervekre is figyelemmel fogadta el a TDT az ÁJDI és a PolDI 2025-re vonatkozó minőség céljait.

Bár a 2024. év minőségcélja között szerepelt a doktori iskola akkreditációjára való felkészülés, de a MAB döntése alapján az akkreditáció csak a 2025/26. tanévben kezdődött meg, és 2026 februárjában került sor a látogató bizottsággal való találkozásokra. Ezért a 2025. évben végeztük a felkészülés nagyobb részét. Ennek keretében a MAB által megadott „Klaszteralapú önértékelési szempontrendszer” kérdőívben kitöltöttük a doktori iskolára vonatkozó válaszokat. A teljes dokumentum terjedelme végül 70 oldalt tett ki. E dokumentum összeállítása során áprilistól szeptemberi részt vettünk a DI Klaszter Bizottság munkájában, és nagy segítséget kaptunk az ELTE Minőségügyi Iroda munkatársaitól. A kérdőív kitöltése mellett szöveges önértékelés is készült a doktori iskola 2020-2025 közötti munkájáról,

2.3. Minőségbiztosítási feladatok, elért minőségcélok

2025-ben az ÁJDI az alábbi minőségcélokat monitorozta:

ESG 1.2. A képzési program kialakítása és jóváhagyása

1. Az ELTE ÁJDI képzési tervének monitorozása és értékelése, különös tekintettel az ÁJDI jogász képzési tervében foglalt „Kutatósze­minárium” c. kurzus értékelésére.

felelős: DI vezető

2. A Kriminológia Program képzési tervének monitorozása és értékelése, különös tekintettel a „Terepmunka gyakorlat” kurzus értékelésére

Felelős: DI vezető és a Kriminológia programért felelős tőrzstag

A minőségcél mindkét doktori programban részben teljesült. Az ÁJDI vezetője, továbbá az Állam- és Jogtudományi, Politikatudományi Doktori Tanács (TDT) az akkreditációs felkészüléshez kapcsolódva áttekintette és értékelte a doktori programok képzési terveit, és ezen belül a kutatósze­mináriumok gyakorlatát. Célszerűnek látszik a kutatósze­mináriumok feldolgozandó szakirodalom áttekintése, aktualizálása a kutatósze­mináriumokat meghirdető tanszékekkel és témavezetőkkel együttműködve. Ugyancsak szükséges a hallgatói követelmények pontosabb meghatározása és a következetesebb számonkérés. A kutatósze­minárium témáknak méginkább alkalmazkodniuk kell a doktoranduszok kutatási témáihoz és elő kell segíteniük a komplex vizsgára benyújtandó résztanulmány elkészítését, valamint a vizsga szakmai tárgyára való felkészülést. A téma utánkövetése szükséges a hallgatói tapasztalatok alapján is.

ESG 1.3. Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés

3. A komplex vizsgák tapasztalatainak elemzése és értékelése: utánkövetés - a szakmai tárgyak értékelése és a hallgatói tapasztalatok összegyűjtése

A komplex vizsgák tapasztalatainak értékelése megtörtént: részben hallgatói fórumot szerveztünk a tavaszi komplex vizsgákra felkészülőknek, ahol a hallgatók elmondták tapasztalataikat a felkészülésről, és informálódhattak a korábbi komplex vizsgák lefolyásáról. Másrészt a doktori iskola vezetője áttekintette a vizsgák jegyzőkönyveit, továbbá a résztanulmányokat, és részt vett néhány összevont (több hallgató egy időpontban történő vizsgáztatásával zajló) komplex vizsgán. A téma utánkövetése szükséges a hallgatói tapasztalatok összegyűjtésével.

4. A hallgatói publikációs gyakorlat és konferencia részvétel értékelése a jogász és a kriminológia programban.

A minőségcél részben teljesült. A doktoranduszok minden publikációjukat rögzítik a Magyar Tudományos Művek Tárában (MTMT), mert mind publikációs kurzus teljesítéséhez, mind a komplex vizsga, az abszolutórium és a doktori eljárás megindításához előírt publikációk csak akkor fogadhatók el, ha azok az MTMT-ben megtalálhatók. A doktori iskola vezetése az MTMT adataira támaszkodva folyamatosan nyomon követte a doktoranduszok publikációs tevékenységét. A téma utánkövetése szükséges az MTMT-ből megszerezhető adatok tartalmi elemzésével: magyar és idegen nyelvű publikációk aránya; a megjelenés helye; a publikációk terjedelme, idézettség stb. szempontok alapján.

5. A mesterséges intelligencia okozta kihívások kezelése a hallgatói művek esetében

A minőségcél kismértékben teljesült. Az egyetemen belül rendelkezésre állnak azok a szoftverek, melyek alkalmasan az MI használatának a kimutatásra, de az ELTE rektora csak 2025-ben adta ki az MI használatáról szóló utasítását. Ez azonban egyelőre nem terjed ki a doktori képzésre. Ennek szabályai előkészítését az Egyetemi Doktori Tanács koordinálja. A téma utánkövetése feltétlenül szükséges mind a doktoranduszok kutatómunkájára vonatkozó szabályozás kialakítása, mind a z elkészült doktori értekezések vizsgálta szempontjából.

ESG 1.4. A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése, a fokozat odaítélése

6. A felvételi tapasztalatok és eljárás értékelése, utánkövetés

A minőségcél teljesült. Az Állam- és Jogtudományi, Politikatudományi Doktori Tanács a felvételi határozatok meghozatala előtt részletesen áttekintette és értékelte a 2025/26. tanévre vonatkozó felvételi eljárás tapasztalatait, megtárgyalta a felvételi bizottság beszámolóját. A téma vizsgálata minden tanévben lényeges minőségcél a doktori iskolába bekerülők megismerése céljából.

ESG 1.5. Oktatók

7. Az oktatókra vonatkozó hallgatói véleményezés űrlapjának véglegesítése a Doktorandusz Önkormányzattal egyeztetve.

A minőségcél részben teljesült. A doktori iskola elnöke megismerte a 2023/2024. évről szóló – még kísérleti – kérdőív tartalmát. A kari DÖK-ben történt személyi változások miatt a hallgatói önkormányzattal történő egyeztetés a 2026-ra húzódott át. A téma utánkövetése tehát szükséges, a kérdőív tartalmi elemeinek értékelésén túl fel kel tárni az alacsony kitöltési arány okait is.

Budapest, 2026. március 18.

Prof. Dr. Nagy Marianna s.k.
elnök

A beszámolót összeállította: Dr. Fazekas Marianna, titkár

Melléklet

**A doktori képzésben részt vevő hallgatók létszámadatai
az Állam- és Jogtudományi Doktori Iskolában**

2024/2025. tanév tavaszi félév:

Doktori iskola	Szervezett képzés				
	Nappali és levelezős képzési rendben	Egyéni képzési rendben	Ösztöndíjas képzés	Önköltséges képzés	ÖSSZESEN
Állam- és Jogtudományi DI Állam- és Jogtudományi Program és Kriminológia Program	85	1	49	37	86

2025/2026. tanév őszi félév:

Doktori iskola	Szervezett képzés				
	Nappali és levelezős képzési rendben	Egyéni képzés	Ösztöndíjas képzés	Önköltséges képzés	ÖSSZESEN
Állam- és Jogtudományi DI Állam- és Jogtudományi Program és Kriminológia Program	99	1	57	43	100

Abszolutóriumot szerettek száma a 2025. naptári évben:

Doktori iskola	Abszolutóriumot szerettek száma
Állam- és Jogtudományi DI	20

Doktori fokozatszerzési eljárásra vonatkozó adatok a 2025. naptári évben

Doktori iskola	Fokozatszerzési eljárást kezdeményezők száma	Honosítási eljárást kezdeményezők száma	Fokozatot szerettek száma	Honosítottak száma
Állam- és Jogtudományi DI	16	2	16	2

EKÖP (volt ÚNKP) ösztöndíjban részesülő száma 2025-ben

Doktori iskola	Doktorandusz		Doktorjelölt	
	2024/25	2025/26	2024/25	2025/26
Állam- és Jogtudományi DI	4	5	0	1